

Hvilke krav stilles til yrkessjåførfaget?

Utdanningsdirektoratet har svart Tide Buss AS om å tilrettelegge for at sjåførere med ansettelsesforhold og mer enn 5 års erfaring med tungbil, skal ta fagbrev innen yrkessjåførfaget.

TOLKNINGSUTTALELSE | 13.04.2012

Gjelder

- Opplæringslova - § 3-5 Fag- og sveineprøve utan læreforhold og skole

Vi viser til deres henvendelse sendt 15.02.2012.

Dere skriver at Tide Buss AS ønsker å tilrettelegge for at sjåførere med ansettelsesforhold og mer enn 5 års erfaring med tungbil, skal ta fagbrev innen yrkessjåførfaget. En utfordring ved dette er at læreplanen i yrkessjåførfaget på vg3 krever opplæring i tyngre kjøretøy med henger, og dette er vanskelig å få til i praksis. Videre mener dere at kravet om en teoriprøve i henhold til yrkessjåførforskriften § 16 som skal avlegges i tillegg til fagprøven, vil slå urimelig ut for praksiskandidater. Blant annet fordi det etter yrkessjåførforskriften allerede er et krav om et 35 timers kurs til etterutdanning og fordi praksiskandidater er etablerte yrkessjåførere. Den grunnopplæringen på 140 og 280 timer som må gjennomføres før teoriprøven, vil være både tidkrevende og kostbar for kandidatene.

Utdanningsdirektoratets svar

Praksiskandidater kan på grunnlag av allsidig praksis i faget som er 25 prosent lengre enn den fastsatte læretiden (cirka 5 år) gå opp til fagprøven. I tillegg til fagprøven er det nedfelt i læreplanen for faget at de må bestå en prøve i henhold til yrkessjåførforskriften § 16. Denne prøven gjelder likevel ikke for de kandidatene som allerede tilfredsstiller kravene til yrkessjåførkompetanse på annen måte.

Utdanningskravet ble innført fra 10. september 2008 for persontransport med minibuss/buss og fra 10. september 2009 for godstransport med lett lastebil/lastebil. Ordningen ble innført over hele Europa som følge av nye EU-krav. Det er et absolutt krav for å kunne jobbe som yrkessjåfør og er derfor nedfelt i læreplanen for faget.

Dere viser til at yrkessjåførforskriften allerede krever et 35 timers kurs til etterutdanning. Det går imidlertid klart frem av denne forskriften at for å være yrkessjåfør er det både krav til grunnutdanning og etterutdanning. Utdanningsdirektoratet ser at dette kan medføre økonomiske ulemper for mange kandidater, men vi har ikke myndighet til å overstyre krav som stilles i et EU-direktiv. I forlengelsen av dette må praksiskandidatene i prinsippet selv dekke kostnadene for grunnutdanningen med tilhørende prøve. Praksiskandidater er i så måte å regne som privatister.

I læreplanen for yrkessjåførfaget vg3 står det i kompetansemålene at det skal gjennomføres opplæring i tyngre kjøretøy med henger. Det innebærer et krav om opplæring for å kvalifisere seg til førerkort klasse DE for yrkessjåfører innen persontransport. Det betyr også at kandidatene kan bli prøvd i dette. Det vil være opp til den enkelte praksiskandidat å tilegne seg denne kompetansen. Læreplanverket for Kunnskapsløftet har status som forskrift. Ved endringer i forskriften må vi derfor følge de reglene i forvaltningsloven som gjelder ved forskriftendringer. Per dags dato arbeider direktoratet ikke med å endre læreplanen i yrkessjåførfaget.

Vi legger ved en lenke til Vegvesenets nettside om nye utdanningskrav for yrkessjåfører tungbil. Her er det mye nyttig informasjon som gir svar på deres spørsmål;
<https://www.vegvesen.no/forerkort/yrkessjafor/utdanning>

Vår referanse: 2012/944